

Research Paper

The Application of the Nurtured Heart Approach in Parenting of Children with Special Needs: A Systematic Review



Bahar Rashidi¹ , Salar Faramarzi^{*2} , Ahmad Abedi² , Joachim Schroeder³ 

1. Ph.D. Student in Psychology and Education of Children with Special Needs, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Iran
2. Associate Professor, Department of Psychology and Education of Children with Special Needs, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Iran
3. Professor, Department of Primary and Secondary Education, Social Pedagogy as well as Special Needs Education, Faculty of Education, University of Hamburg, Germany

Citation: Rashidi B, Faramarzi S, Abedi A, Schroeder J. The application of the nurtured heart approach in parenting of children with special needs: a systematic review. *J Child Ment Health*. 2023; 10 (2):1-15.

URL: <http://childmentalhealth.ir/article-1-1323-en.html>



 [10.52547/jcmh.10.2.2](https://doi.org/10.52547/jcmh.10.2.2)
 [20.1001.1.24233552.1402.10.2.1.6](https://crossmark.crossref.org/url/10.52547/jcmh.10.2.2)

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:

Nurtured heart approach (NHA), parenting, exceptional child, systematic review

Background and Purpose: Children with emotional-behavioral adjustment problems need special support and different methods to shape desirable behavior and prevent psychological damage. A variety of parenting approaches are being developed to reduce the adjustment problems of children with special needs and their parents' psychological well-being. Therefore, the present study was carried out with two goals: to introduce the nurtured heart approach and its application in the parenting of children with special needs; to investigate the effectiveness of Nurtured Heart Approach (NHA)

Method: This study was done based on the systematic review with the PRISMA (2010) statement and purposive sampling method. The literature resources were searched in Google Scholar, Eric, SSRN, Wiley, and PubMed databases by the nurtured heart approach, intervention, parent education programs, and parenting keywords. In the first step, 1421 resources and then 32 (22 research; 10 books) written sources were found. Nineteen resources were chosen based on inclusion and exclusion criteria in the screening stage.

Results: Findings showed 13 researches investigated the intervention based on the NHA (1409 total sample size in 1997-2022) to reduce challenging behavior of children with learning disability (LD), Oppositional defiant disorder (ODD), Conduct disorder (CD), and Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD). In other reviewed texts, this psychological and family-oriented approach has been confirmed.

Conclusion: The results of this systematic review showed the NHA is based on the parent-child interaction. Thus parents' awareness and education improve the adaptive and social-behavioral skills of children. Therefore, it is suggested the NHA be used in the field of parenting for children with special needs in Iran.

Received: 30 Nov 2022

Accepted: 6 Aug 2023

Available: 9 Aug 2023



* **Corresponding author:** Salar Faramarzi, Associate Professor, Department of Psychology and Education of Children with Special Needs, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Iran

E-mail: S.faramarzi@edu.ui.ac.ir

Tel: (+98) 3137935448

2476-5740/ © 2023 The Authors. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

Neuropsychological disorders are associated with adjustment disorders in children (1, 2) and can persist into adulthood (3). Children's challenging behavior reduces the quality of family life (4), social and family relationships (5), and parents' sense of self-efficacy (6), causing physical and mental fatigue and leading to parental exhaustion.

Family-oriented interventions are recommended to reduce children's challenging behaviors (12). Howard Glasser introduced the nurtured heart approach (NHA) as a parenting strategy for children with challenging behaviors and attention deficit hyperactivity disorders (ADHD) (13, 14, 23) in the book "Transforming the Difficult Child: The Nurtured Heart Approach" (16). The NHA energizes positive behaviors and evaluates the causes of challenging behaviors (18), leading to changes in parents' attitudes towards parenting and improving their performance (19) and self-efficacy (20). The main strategies of the NHA are based on three main steps: refuse to accidentally energize negativity; energize the success; absolute clarity to limitations and consequences that emphasize children's inner worth and creating a nurturing environment (21, 22). The NHA also teaches educators to provide opportunities for student success (24) and focuses on parent-child and teacher-student interactions.

Integrating research results can provide guidance for experts and researchers in addressing children's challenging behaviors, which are a common concern. However, there is a lack of research on the NHA in Iran. This study aimed to introduce NHA to Iranian researchers and conduct a systematic review of NHA-related research.

Method

Data sources

This systematic review used scientific databases, including Google Scholar, ERIC, SSRN, Wiley, PubMed, and Scopus. Keywords are the nurtured heart approach, intervention, parenting, parent education programs. The initial and secondary screening yielded 1,421 and 32 resources, respectively, which were further narrowed down to 19 resources based on inclusion and exclusion criteria and the purposive sampling method. The inclusion criteria: 1. Resources' titles related to the NHA, 2. Resources' content related to the NHA. The PRISMA statement (37) was used as a standard tool for coding and extracting descriptive components. The Kappa coefficient of 0.7 indicated a satisfactory level of agreement for article selection and result extraction. The study observed research ethics principles and authors' rights for texts used.

Results

Of the 19 resources reviewed, 6 resources were published in 2019-2020, with a context related to NHA (14, 19, 21, 22, 30) and 13 researches were conducted between 1997-2022, with the majority done in 2020 (19, 21, 22). They were in the field of children with special needs including adjustment disorder, learning disability, attention deficit and hyperactivity disorder. The total sample size of the studies was 1,409, with the largest sample size of 331 and 326 parents' participation (30, 25). Eight studies were based on parent education (13, 15, 21, 22, 23, 25, 29, 30), while six studies focused on the effectiveness of NHA on parenting confidence in family therapy (13, 23, 25, 38, 39, 41). NHA was found to reduce children's challenging behaviors and ADHD symptoms in eight studies (13, 14, 15, 16, 22, 23, 24, 40) and increase prosocial behavior and motivation to learn in two studies (14, 29). NHA was also found to increase the sense of self-efficacy and individual well-being of students with SLD (21). Two studies investigated and confirmed the effectiveness of NHA in improving the perception of child interpersonal strengths and parent's psychological well-being (13, 23). A recent study developed a questionnaire to examine the impact of NHA training on staff, children with behavioral health challenges, and their families and found it to be sensitive to changes in attitude and NHA training results (30). The analysis of NHA showed that it is compatible with self-determination and self-regulation theory (19, 21), Bandura's self-efficacy theory (23), attachment theory (18), mirror neuron theory, neuropsychological theory, and social principal theories (27).

Conclusion

This systematic review screened 19 resources that were published in 1997-2022 and highlights the effectiveness of NHA in reducing challenging behaviors in children with ADHD (19-24) and ASD (13), increasing parental sense of competence (22), improving educator mindsets and the teacher-student relationship (14), increasing motivation in students with SLD (21), and parenting confidence (13, 23, 25). NHA principle of promoting motivation and inner worth in children is consistent with self-determination (19) and development theories (24).

The use of metaphors and analogies as operational tools in NHA changes parent attitudes and increases the perception of strengths in children's challenging behaviors (20). Parents participating in NHA interventions have reported positive changes in their well-being and reduction of children's challenging behavioral symptoms.

It is suggested that the effectiveness of NHA should be investigated further to reduce problems of children with special needs and provide Iranian parents training at schools and psychological centers. The limitations of this study include the inability to access full-text of some resources and the unavailability of texts in the Persian database.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is extracted from the first author's doctoral dissertation in the field of psychology and education of children with special needs, which was approved with IR.UI.REC.1400.090 ethics code on 24/11/2021 in the University of Isfahan. The ethical codes have been observed according to the American Psychological Association and the Iranian Psychology Organization.

Authors' contribution: Conceptualization and writing of this article were done by the first author under supervision of the second and the advice of the third and fourth authors.

Funding: The present study was conducted without any sponsoring from a specific organization funding.

Conflict of interest: In this study there is no conflict of interest for the authors.

Acknowledgments: We are grateful all the researchers whose articles were used in this study.



کاربرد روی آورد قلب پرورش یافته در والدگری کودکان با نیازهای خاص: مرور نظام مند

بهار رشیدی^۱ ID، سالار فرامرزی^{۲*} ID، احمد عابدی^۳ ID، یوآخیم شرودر^۳ ID

۱. دانشجوی دکترای روان‌شناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، ایران

۲. دانشیار، گروه روان‌شناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، ایران

۳. استاد، گروه آموزش ابتدایی و متوسطه، آموزش اجتماعی و آموزش افراد با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه هامبورگ، آلمان

مشخصات مقاله

چکیده

کلیدواژه‌ها:

روی آورد قلب پرورش یافته،
والدگری،
کودکان با نیازهای خاص،
مرور نظام مند

زمینه و هدف: کودکان دارای مشکلات در سازش‌یافتگی رفتاری-هیجانی، نیازمند حمایت و شیوه‌های متفاوت جهت شکل‌دهی رفتار مطلوب و پیشگیری از آسیب‌های روان‌شناختی هستند. بنابراین روی آوردهای والدگری در راستای کاهش مشکلات سازشی کودکان با نیازهای خاص و بهزیستی روان‌شناختی والدین در حال توسعه هستند. بدین ترتیب این پژوهش با دو هدف انجام شد؛ ابتدا به معرفی و کاربرد روی آورد قلب پرورش یافته در والدگری کودکان با نیازهای خاص پرداخته شد و سپس اثربخشی این مداخلات مورد بررسی قرار گرفته است.

روش: روش پژوهش مرور نظام مند بود که با روش نمونه‌گیری هدفمند و دستورالعمل پریزما (۲۰۱۰) انجام شد. متون نوشتاری در پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed، Wiley، SSRN، Eric، Google Scholar با کلیدواژه‌های The nurtured heart Parent education programs، Parenting Intervention، approach جستجو شد. ابتدا ۱۴۲۱ منبع و پس از غربالگری تعداد ۳۲ منبع (۲۲ پژوهش؛ ۱۰ کتاب) یافت شد که مطابق با ملاک‌های ورود و خروج، ۱۹ منبع انتخاب شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد ۱۳ پژوهش که مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته که در سال‌های ۱۹۹۷ تا ۲۰۲۲ با حجم نمونه کل ۱۴۰۹ انجام شده‌اند بر کاهش علائم رفتاری کودکان با اختلالات یادگیری، نافرمانی مقابله‌ای، اختلال رفتار هنجاری، و نارسایی توجه-فزون‌کنشی اثربخش بوده است و در سایر متون بررسی شده نیز این روی آورد روان‌شناختی و خانواده‌محور تأیید شده است.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نظام مند نشان داد روی آورد قلب پرورش یافته مبتنی بر تعامل والد-کودک است و با آگاهی بخشی و آموزش والدین در پرورش کودکان دارای رفتارهای سازش‌نا یافته، موجب سازش‌یافتگی و ارتقاء مهارت‌های رفتاری-اجتماعی این کودکان می‌شود. بنابراین پیشنهاد می‌شود این روی آورد در والدگری کودکان با نیازهای خاص در ایران مورد توجه قرار گیرد.

دریافت شده: ۱۴۰۱/۰۹/۰۹

پذیرفته شده: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵

منتشر شده: ۱۴۰۲/۰۵/۱۸

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

* نویسنده مسئول: سالار فرامرزی، دانشیار، گروه روان‌شناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، ایران

رایانامه: S.faramarzi@edu.ui.ac.ir

تلفن: ۰۳۱-۳۷۹۳۵۴۴۸

مقدمه

اختلالات عصب شناختی^۱ با مشکلات سازش یافتگی و رفتاری^۲ در دوران کودکی همراه است (۱ و ۲) و تداوم مشکلات سازشی- رفتاری در دوران بزرگسالی قابل پیش بینی است (۳). به طوری که فعالیت های حرفه ای، کیفیت زندگی^۳ (۴)، ارتباطات اجتماعی و خانوادگی این افراد را دستخوش کشاکش های متنوع می کند (۵). وجود علائم بالینی و مشکلات رفتاری شدید باعث کاهش احساس خود کارآمدپنداری در والدین می شود و کیفیت تعاملات خانوادگی را به گونه ای معنادار تنزل می دهد (۶)؛ زیرا که والدین در برابر رفتارهای سازش نایافته این کودکان، واکنش مقابله ای در پیش می گیرند و به طور ناخود آگاه موجب تقویت رفتارهای دشوار کودک می شوند (۷). تداوم این رویه موجب شکل گیری چرخه ای معیوب در تعاملات والد- کودک می شود و بر مشکلات خانواده می افزاید (۸). گروه کودکان با نیازهای خاص اغلب دارای مشکلات رفتاری شدید هستند که با ایجاد چرخه ماریچی نزولی در بهزیستی روان شناختی و فرسودگی جسمی- روانی، والدین را به سوی الگوی عقب نشینی و خستگی از نقش والدینی و یا طرد این کودکان سوق می دهد. از سویی مطالعات در زمینه دارودرمانی کودکان دارای مشکلات رفتاری شدید، نشان دهنده افزایش تجویز داروهای ضد روان گسستگی بوده که مصرف آن عوارض متابولیکی و هورمونی زیادی به دنبال دارد (۹). به دلیل عوارض غیر قابل اجتناب داروها، ضرورت توسعه برنامه های آموزشی ویژه کودکان سازش نایافته و والدینشان برجسته می شود (۱). بیشتر والدین نیز شیوه های غیر دارویی و مداخلات روان شناختی را ترجیح می دهند (۱۰). شواهد پژوهشی پیشین، حاکی از تأثیر مداخلات روان شناختی با تأکید بر بهبود کیفیت مراقبت بوده است (۱۱). مطالعات اخیر نیز مداخلات خانواده محور را به عنوان نخستین روش درمانی در کاهش مشکلات رفتاری کودکان توصیه می کنند (۱۲).

روی آورد قلب پرورش یافته^۴ به عنوان یک شیوه والدگری کودکان با نیازهای خاص مانند اختلال رفتاری^۵ (۱۳ و ۱۴)، نارسایی توجه- فزون کنشی^۶، نافرمانی مقابله ای^۷، و اختلال رفتار هنجاری^۸ توسط هوارد گلاسر (۱۹۹۸) مطرح شد (۱۵) و سپس کتاب "تغییر رفتار کودکان دشوار"^۹ بر اساس روی آورد قلب پرورش یافته^۴ منتشر شد (۱۶) که در سال ۲۰۰۸ ویرایش مجدد آن معرفی شد (۱۷). این روی آورد روشی مبتنی بر تعامل والد- کودک^{۱۰} است که نقش اعضای خانواده در افزایش سازش یافتگی رفتاری کودکان دشوار را پررنگ جلوه می دهد (۱۸). در این روش درمانگر به عنوان یک مربی با استفاده از آموزش گام به گام، والدین را آگاه می کند که مهارت های مدیریت رفتار و برخورد صحیح با کودکان خود را بیاموزند و با اجرای آن، فرآیند در مان رفتارهای سازش نایافته فرزندان خود را سرعت بخشند. راهبردهای اساسی مداخله بر سه گام اصلی (۱) امتناع از واکنش و انرژی منفی^{۱۱}؛ (۲) انرژی بخشیدن به موفقیت^{۱۲}؛ (۳) وضوح مطلق در ایجاد محدودیت ها و پیامدهای^{۱۳} رفتاری کودکان است. هر گام شامل مراحل شناسایی فعال^{۱۴}، شناسایی تجربی^{۱۵}، شناسایی پیشگیرانه، و شناسایی خلاقانه^{۱۶} است که باعث افزایش احساس شایستگی و رفتار مطلوب در کودکان می شود و والدین نیز مدیریت نقش، تسلط بر خویشستن، واکنش های مهار شده، کاوش مشکل، برجسته سازی نقاط قوت کودک، و الهام بخشیدن به آن را می آموزند. این مداخله آموزشی در قالب انفرادی و گروهی با هدف ارتقاء عملکرد مستقل، عدم احساس درماندگی، و کاهش وابستگی مداوم والدین به درمانگر اجرا می شود. بر اساس فلسفه بازنویسی الگوهای والدگری، این روی آورد با انرژی بخشیدن و توجه به رفتارهای مثبت کودکان دشوار، به ارزیابی ارزش وقوع رفتارها یا علت آن می پردازد و با بهبود پاسخ های والدین، تحول در نگرش به مفهوم والدگری و آموزش های اصولی و پیشگیرانه باعث دگرگونی در عملکرد والدین می شود (۱۹). به دلیل نزدیکی درمانگر و والدین، ایجاد تغییرات

1. Neurocognitive disorder
2. Adjustment and behavioral disorders
3. Quality of life
4. Nurtured heart approach
5. Behavioral disorder
6. Attention deficit hyperactivity disorder
7. Oppositional defiant disorder
8. Conduct disorder

9. Difficult Child
10. Parent-child interactions
11. Refuse to accidentally energize negativity
12. Energize the success
13. Absolute clarity to limitations and consequences
14. Active recognition
15. Experiential recognition
16. Proactive and creative recognition

برنامه های آموزش والدگری، راهی مؤثر در افزایش سازش یافتگی کودکان هستند (۳۴)؛ زیرا اغلب والدین با شیوه والدگری ناآگاهانه موجب پایداری رفتارهای سازش نایافته کودکان می شوند (۳۵). شواهد پژوهشی نیز نشان می دهد درمان دارویی در کنار درمان های خانواده محور پاسخگوی این نیاز است (۳۶). با توجه به اینکه مشکلات رفتاری کودکان از جمله دلایل بیشترین مراجعات به مراکز خدمات روان شناختی است، یکی از مهمترین کشاکش ها، ارزیابی کارآمدترین مداخلات بالینی است. بنابراین بررسی مبانی نظری و یکپارچه سازی نتایج پژوهش های مختلف، گام مؤثر در جهت هدایت متخصصان و پژوهشگران خواهد بود. از آنجایی که در ایران تاکنون هیچ پژوهشی در زمینه روی آورد قلب پرورش یافته انجام نشده، پژوهش حاضر با دو هدف انجام شد: نخست معرفی روی آورد قلب پرورش یافته و سپس در چارچوب یک مطالعه نظام مند، نتایج پژوهش های مستقل را مورد بررسی قرار داده است.

روش

الف) طرح پژوهش و منابع داده ها: در این مطالعه روش پژوهش از نوع کیفی و مرور نظام مند^۵ بود. جستجوی منابع در پایگاه های اطلاعاتی مانند PubMed، Wiley، SSRN، Eric، Google scholar، Scopus انجام شد. بررسی منابع در مرحله نخست، با استفاده از کلیدواژه های The nurtured heart approach، Intervention، Parenting education programs، Parent education programs و بدون در نظر گرفتن بازه زمانی خاصی برای انتشار انجام گرفت که در این مرحله ۱۴۲۱ منبع یافت شد. در مرحله دوم غربالگری عناوین هر پژوهش، روش و حجم نمونه آنها توسط ۴ پژوهشگر مورد بررسی قرار گرفت و پژوهش هایی که معیارهای ورودی را دارا نبودند از مطالعه خارج شدند. ملاک های ورودی به این مطالعه شامل: ۱. عنوان پژوهش ها با روی آورد قلب پرورش یافته مرتبط باشد، و ۲. متن منابع حاوی مطالب مرتبط با این روی آورد باشد. ملاک های خروج نیز شامل: ۱. منابع غیر مرتبط و ۲. عدم دسترسی به متن کامل منابع بود.

سریع، افزایش احساس خود کارآمدپنداری والدینی (۲۰)، احساس ارزشمندی در کودک، تناسب کنش و واکنش در تعامل با کودکان سازش نایافته، موجب افزایش مقبولیت در بین والدین شده و بر ایجاد یک محیط پرورش دهنده تأکید دارد (۲۱ و ۲۲).

مداخله مبتنی بر قلب پرورش یافته با تاریخچه بیش از دو دهه در ایالات متحده در حال اجرا است (۲۲). ابتدا جمعیت بالینی را مورد هدف قرار داد و برای والدین کودکان با اختلال نارسایی توجه - فزون کنشی اجرا و نتایج مثبت قابل توجهی داشت (۲۳). سپس با ورود به محیط آموزشی توانست به معلمان آموزش دهد که چگونه در محیط آموزش فرصت های موفقیت را برای دانش آموزان فراهم کنند (۲۴) و بر ارتقاء انگیزه یادگیری در دانش آموزان با ناتوانی های یادگیری^۱ نیز اثربخش بوده است (۲۱). به دلیل تمرکز بر بهبود تعاملات والد-کودک و معلم-دانش آموز، به عنوان ابزار پویایی روابط در جامعه پزشکان و درمانگران خانواده نیز مورد استقبال قرار گرفت (۲۵ و ۲۶). همچنین به الگوی آموزشی ویژه مددکاران و کارکنان مؤسسات مراقبت از کودکان تبدیل شده است (۲۷). در این روش والدین به ابزارهای مقابله ای کارآمد مجهز می شوند تا رفتار کودک و موقعیت بروز رفتار را به نحو موفقیت آمیز به دست گیرند. مراحل این مداخله با بازی در مانی، نمایش، فیلم های ویدیویی، و استعاره های مختلف انجام می شود و به صورت کتابچه دارای تمرینات منظم در اختیار والدین قرار می گیرد (۲۸). اثربخشی آن در مداخلات مبتنی بر افزایش مهارت های اجتماعی و انگیزه یادگیری در کلاس درس (۲۹)، برنامه هداسستارت^۲، برنامه آموزشی مدارس، آژانس های مراقبت از خانواده^۳ و برنامه پیشگیری از انحراف در نوجوانی^۴ نشان داده شده است. اخیراً نیز یک پژوهش به تدوین پرسشنامه ای جهت بررسی دقیق تر اثربخشی این روی آورد پرداخته است (۳۰).

پژوهش های اخیر روان شناسان و روان پزشکان در راستای ارزیابی میزان کارایی مداخلات درمانی افزایش یافته است؛ زیرا که رفتارهای سازش نایافته کودکان برای والدین تحمل ناپذیر است (۳۱) و موجب احساس ناکارآمدپنداری و شکست در والدین می شود (۳۲-۳۳). بنابراین

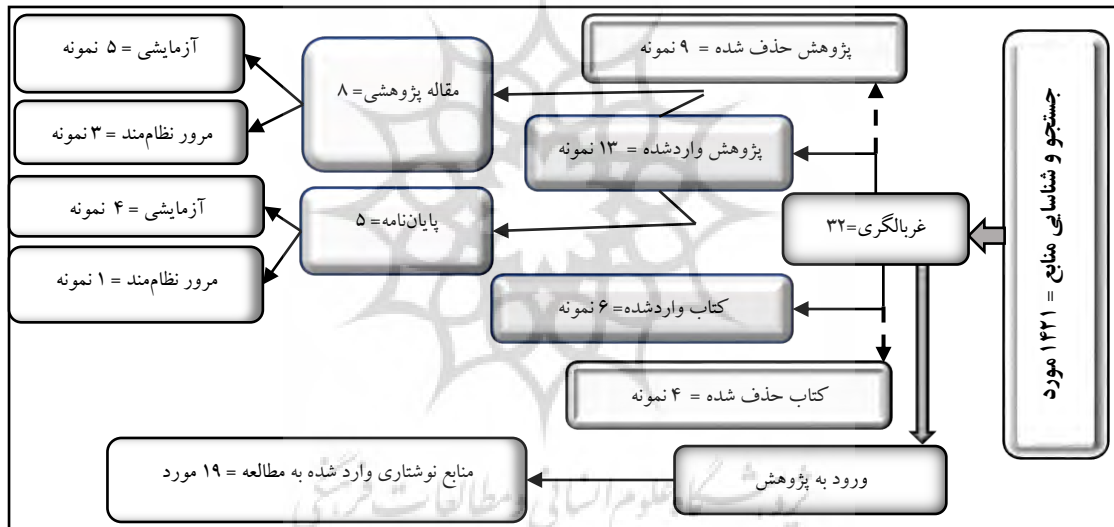
1. Learning disabilities
2. Head tsart programs
3. Foster care agencies

4. Apre-adolescent diversion
5. Systematic review

کودکان با نیازهای خاص شامل: اختلالات عصبی تحولی^۲، ناتوانی یادگیری^۳، نارسایی توجه- فزون کنشی^۴، نافرمانی مقابله‌ای^۵، و اختلال رفتار هنجاری^۶ بود. در هیچ کدام از پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی، در زمینه روی آورد قلب پرورش یافته منبعی وجود نداشت. در مرحله سوم، پژوهش‌های باقی‌مانده کدگذاری و بر اساس ابزار پژوهش، مؤلفه‌های توصیفی مانند عنوان پژوهش، نویسندگان، سال اجرا، ابزار، و حجم نمونه استخراج شد. ضریب توافق کاپا بین پژوهشگران ۰/۷ بود که نشان دهنده سطح مطلوبی از توافق در انتخاب متون و استخراج نتایج آن است. در این مطالعه بر اساس اصول اخلاق در پژوهش، امانت‌داری و حفظ حقوق نویسندگان پژوهش‌های مورد بررسی، به‌طور کامل رعایت شده است. مرحله غربالگری در نمودار ۱ نشان داده شده است.

(ب) ابزار: مرور نظام‌مند بر اساس دستورالعمل پریزما^۱ به‌عنوان ابزار استاندارد انجام می‌شود تا گزارش دقیق و معتبر از منابع منتشر شده را گردآوری و ارائه دهد (۳۷). بنابراین در این پژوهش جهت گردآوری اطلاعات، از ابزار پریزما استفاده شده است.

(ج) روش اجرا: در این مرحله به غربالگری منابع نوشتاری پرداخته شد. از بین منابع جستجو شده، تمامی مقالات علمی-پژوهشی، پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکترا و کتب حاوی مطالب مرتبط با روی آورد قلب پرورش یافته، با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شده و تعداد ۳۲ منبع (۲۲ پژوهش و ۱۰ کتاب) به‌طور دقیق بررسی شد. در پایان مطابق با ملاک‌های ورود به پژوهش، ۱۹ منبع به این مطالعه وارد شدند. منابع نوشتاری در زمینه روی آورد قلب پرورش یافته و کاربرد آن در حوزه



نمودار ۱: خلاصه مراحل غربالگری متون با روش مرور نظام‌مند بر اساس موهر و همکاران (۳۷)

یافته‌ها

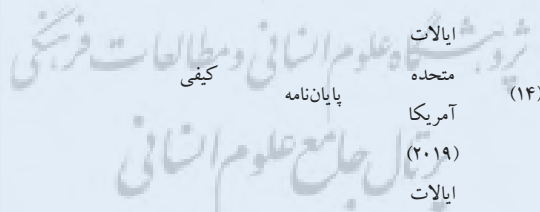
در سال‌های اخیر در زمینه روی آورد قلب پرورش یافته منابع نوشتاری مختلف منتشر و پژوهش‌های آزمایشی و نیمه‌آزمایشی انجام شده است که اطلاعات توصیفی آنها در جدول ۱ ارائه شده است.

4. Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD)
5. Oppositional defiant disorder
6. Conduct disorder

1. PRISMA
2. Neurodevelopmental disorder
3. Learning disability

جدول ۱: مشخصات توصیفی پژوهش‌های مرتبط با روی آورد قلب پرورش یافته

کد	عنوان مطالعه	نویسنده	کشور سال	نوع مطالعه	روش مطالعه	ابزار	حجم نمونه
۱	ساخت پرسشنامه قلب پرورش یافته	مک گریل، ساربریک، کامینگ، ویلسون و گیل (۳۰)	ایالات متحده آمریکا (۲۰۲۲)	مقاله پژوهشی	آزمایشی	آزمون‌سازی	۳۳۱ نفر والدین
۲	ادغام روی آورد قلب پرورش یافته با نظریه خودتعیین‌گری: یک مدل مداخله‌ای جهت مدیریت رفتارهای مخرب کودکان	کاسیک و حاسین (۱۹)	هندوستان (۲۰۲۰)	مقاله پژوهشی	مروری	سندکاوی و تحلیل قیاسی	-
۳	بررسی اثربخشی آموزش والدگری مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته بر کاهش علائم نارسایی توجه-فزون‌کنشی	نانو، ورثیم، مورفی، گلاسر، وال و رو (۲۲)	ایالات متحده آمریکا (۲۰۲۰)	مقاله پژوهشی	آزمایشی	فهرست معیارهای راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی (نسخه پنجم)؛ مصاحبه بالینی، اطلاعات جمعیت‌شناختی فرم کانرز والدین (۲۰۰۹) فرم کوتاه تنیدگی والدینی (ابیدین، ۲۰۱۲)	۵۲ نفر والدین
۴	نظریه خودتعیین‌گری، روی آورد قلب پرورش یافته و انگیزش: توسعه و آزمایش یک راهبرد مداخله‌ای ویژه دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری خاص	کاسیک و حاسین (۲۱)	هندوستان (۲۰۲۰)	مقاله پژوهشی	آزمایشی	مقیاس شایستگی والدینی (اوهان و جانسون، ۲۰۰۰) پرسشنامه خودتنظیمی تحصیلی (دسی، ۱۹۹۲) مقیاس خودکارآمدپنداری کودکان (بندورا، ۲۰۰۶) شاخص بهزیستی فردی دانش‌آموزان (کامینز و لئو، ۲۰۰۵) مقیاس نیازهای اساسی (گایه، ۲۰۰۳)	۷ نفر والدین
۵	بررسی تأثیر ذهنیت معلمان بر روابط معلم-دانش‌آموز: یک مطالعه اکتشافی	هاسون (۱۴)	ایالات متحده آمریکا (۲۰۱۹)	پایان‌نامه	کیفی	مصاحبه (بلومبرگ و ولپه، ۲۰۰۸)	۶۰ معلم و ۱۲۰ دانش‌آموز
۶	ارتباط برای مبادله انرژی: نظریه کلیدی برای روی آورد قلب پرورش یافته	ایانس (۲۷)	ایالات متحده آمریکا (۲۰۱۹)	پایان‌نامه	مروری	سندکاوی و تحلیل قیاسی	۳۱ منبع نوشتاری
۷	بررسی تأثیر رویکرد قلب پرورش یافته بر اعتماد به نفس والدینی، خودتنظیمی کلامی و ادراک نقاط قوت کودکان در ارتباطات بین فردی	روث (۲۳)	ایالات متحده آمریکا (۲۰۱۸)	پایان‌نامه	آزمایشی	پرسشنامه رابطه والد-کودک (کامفیوز و رینولدز، ۲۰۰۶) مقیاس نظم‌جویی والدینی (لویز و همکاران، ۲۰۰۲) مقیاس رفتاری-هیجانی (بارکلی و ایستاین، ۲۰۰۴)	۲۱۹ نفر والدین



۳۲۶ نفر والدین	مقاصح، مقیاس اطمینان به خود و سرخوردگی ارتباطی (کامفوس و رینولدز، ۲۰۰۶)	مقاله آمیخته	ایالات متحده آمریکا (۲۰۱۶)	برنان و هکتور، برادرسون و هسن (۲۵)	ارزیابی آزمایشی برنامه آموزشی والدگری مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته	۸
-	سند کاوی	مروری	ایالات متحده آمریکا (۲۰۱۴)	احمان (۱۸)	تقویت رفتار مثبت در کودکان دارای مشکلات رفتاری: روی آورد قلب پرورش یافته	۹
-	سند کاوی	مروری	ایالات متحده آمریکا (۲۰۱۳)	هکتور، برنان و برادرسون (۲۴)	مروری بر روی آورد قلب پرورش یافته در والدگری: ارزیابی مبانی نظری و تجربی آن	۱۰
۲۳۶ نفر والدین	مقیاس اعتماد به خود، سرخوردگی ارتباطی والدینی (کامفوس و رینولدز، ۲۰۰۶)؛ مقیاس عملکرد والدین (گروه پژوهش های پیشگیری از مشکلات رفتاری، ۲۰۰۱) مقیاس نقاط قوت فردی از مقیاس رفتاری-هیجانی (اپستاین، ۲۰۰۴)	مقاله پژوهشی	ایالات متحده آمریکا (۲۰۱۲)	برنان و هکتور (۱۳)	آموزش والدین در روی آورد قلب پرورش یافته: اثربخشی آن بر بهزیستی روان شناختی، فعالیت ها و درک کودکان توسط والدین	۱۱
۲۱ نفر والدین	مقیاس توسعه مهارت های اجتماعی (گرشام و الیوت، ۲۰۰۸)	پایان نامه آزمایشی	ایالات متحده آمریکا (۲۰۱۲)	نیلسون (۲۹)	بررسی تأثیر مداخله مبتنی بر مهارت های اجتماعی کلاس درس بر اساس روی آورد قلب پرورش یافته و تأثیر آن بر رفتار اجتماعی و انگیزه یادگیری دانش آموزان دبستانی	۱۲
۳۷ نفر والدین	شاخص وضعیت اجتماعی (هولینگرهد، ۱۹۵۷) مقیاس اختلالات روان شناختی (ناگلیر و همکاران، ۱۹۹۴) مقیاس حمایت اجتماعی خانواده (پروسیدانو و هلر، ۱۹۸۳) و تنیدگی والدینی (اییدین، ۱۹۸۶) مقیاس احساس شایستگی والدینی (جانستون و مش، ۱۹۸۹) مقیاس افسردگی بک (۱۹۸۷) پرسشنامه مک ماهون (۱۹۸۱)	پایان نامه آزمایشی	ایالات متحده آمریکا (۱۹۹۷)	وارد (۱۵)	مدل آموزشی والدگری گلاسری و اثربخشی آن بر عملکرد والد-کودک	۱۳

همچنین کمترین حجم نمونه مربوط به پژوهش کایوسکی و همکاران (۲۱) با ۷ نفر مشارکت کننده بوده است. تعداد ۸ پژوهش مبتنی بر آموزش والدین بوده است و پژوهش هاسون (۱۴) با مشارکت معلم و دانش آموز انجام شده است. اطلاعات توصیفی منابع نوشتاری حاوی مطالب مرتبط با روی آورد قلب پرورش یافته نیز کدگذاری شد و به تفکیک در جدول ۲ آمده است.

نتایج جدول ۱ نشان دهنده مشخصات توصیفی پژوهش های مرتبط با روی آورد قلب پرورش یافته است. در مجموع تمامی پژوهش ها طی سال های ۱۹۹۷ تا ۲۰۲۲ انجام شده اند و بیشترین پژوهش ها مربوط به سال ۲۰۲۰ (۳ مورد) بوده است. مجموع حجم نمونه کل پژوهش ها ۱۴۰۹ نفر بود که بیشترین حجم نمونه مربوط به پژوهش مک گریل و همکاران (۳۰) (با تعداد ۳۳۱ نفر از والدین و برنان و همکاران (۲۵) با ۳۲۶ نفر بود.

جدول ۲: مشخصات توصیفی منابع نوشتاری حاوی مطالب مرتبط با روی آورد قلب پرورش یافته

سال انتشار	نویسندگان	عنوان	کد
(۲۰۱۹)	پروزاک، باس، کاشمن، روزر و سببان (۳۸)	پروژه مداخلات پیشگیرانه جهت ایجاد انگیزش در محیط مدارس	۱۴
(۲۰۱۰)	بیندر (۳۹)	بررسی تخصصی مشکلات کودکان: روی آورد کاربردی و مبتنی بر رابطه	۱۵
(۲۰۰۹)	گلاسر و بلاک (۴۰)	شما ارزشمند هستید: شعله‌ور سازی آتش عظمت درونی کودکان	۱۶
(۲۰۰۸)	گلاسر، باودبیچ و براوو (۱۷)	تغییر رفتار کودکان سخت: راهنمای تعاملی در روی آورد قلب پرورش یافته	۱۷
(۲۰۰۷)	گلاسر و بلاک (۴۱)	شکوفایی همه کودکان: شعله‌ورسازی عظمت درونی در کودکان	۱۸
(۱۹۹۸)	گلاسر و ایزلی (۱۶)	تغییر رفتار کودکان دشوار: مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته	۱۹

۶. اصول روی آورد قلب پرورش یافته در مورد تعامل و تبادل انرژی، با نظریه های دلبستگی، نظریه نورون های آینه‌ای، نظریه عصب روان‌شناختی، و نظریه اصل اجتماعی مطابقت دارد.

۷. مداخله مبتنی بر قلب پرورش یافته با ایجاد محیط پرورشی سرشار از محبت و تکنیک‌های آموزشی، تأثیر قابل توجهی در افزایش اعتماد به خود، خودکارآمدپنداری و مهارت تصمیم‌گیری در والدین داشته است و مؤید همسویی روی آورد قلب پرورش یافته با نظریه یادگیری اجتماعی بندورا است.

۸. ارتقاء بهزیستی روان‌شناختی والدین، صمیمیت در روابط والد-کودک، افزایش امید، مهارت حل مسئله، خودکارآمدپنداری، کاهش تنیدگی و ناامیدی در نقش والدگری از نتایج برنامه مداخله‌ای مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته است.

۹. تأکید بر بکارگیری تکنیک‌های برنامه مداخله‌ای مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته و ایجاد محیط پرورش دهنده و ساختارمند، باعث می‌شود والدین به عنوان یک مربی کارآزموده بتوانند رفتارهای دشوار کودکان را به سوی عواطف مثبت سوق دهند و رفتارهای سازش‌نا یافته آنان را مدیریت کنند.

۱۰. بررسی مبانی نظری روی آورد قلب پرورش یافته، آن را یک روی آورد آموزشی- تربیتی دانسته که به عنوان راهنمای والدگری کودکان با نیازهای ویژه، عملکرد مؤثری دارد و با ساختار داربستی منظم، ارائه تکنیک‌های شکل‌دهی به رفتار و ارائه راهکارهای کاهش رفتارهای نامطلوب، به عنوان یک روی آورد تکامل یافته معرفی می‌شود.

۱۱. در این مطالعه والدین در گروه مداخله مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته شاهد روند نزولی احساس سرخوردگی، کام‌نایافتگی و ناامیدی در تعاملات والد-فرزندی و روند صعودی بهزیستی

همانطور که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود، ۶ منبع نوشتاری حاوی مطالب مرتبط با روی آورد قلب پرورش یافته در سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۹ منتشر شده‌اند. تحلیل یافته‌ها در ادامه به تفکیک آمده است.

انواع و اثربخشی مداخلات

۱. پرسشنامه ارزیابی اثربخشی روی آورد قلب پرورش یافته، ابزار کاربردی برای سنجش عملکرد این روی آورد و میزان تغییر نگرش والدین است که از نظر روایی درونی، سازش‌یافتگی مطلوب و پایایی لازم را دارا است.

۲. تکنیک‌های اصلی روی آورد قلب پرورش یافته با عناصرت مبتنی بر رضایت از نیازهای اساسی روان‌شناختی در نظریه خود تعیین‌گری تناسب دارد و پایداری در تغییر رفتار کودکان نیز با نظریه خود تنظیمی مطابق است.

۳. آموزش والدگری مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته به والدین کودکان مبتلا به نارسایی توجه- فزون‌کنشی منجر به بهبود مهارت مدیریت رفتار در والدین شده و کاهش علائم نارسایی توجه- فزون‌کنشی و رفتارهای تکانشگرانه کودکان شده است.

۴. ادغام اصول نظریه خودتعیین‌گری و مداخله مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته موجب کاهش تنیدگی، افزایش انگیزه تحصیلی و بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان با ناتوانی یادگیری خاص شده است.

۵. راهبرد های آموزشی مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته و ذهنیت مثبت و مؤثر معلم، موجب افزایش اشتیاق به آموزش و احساس امیدواری در خود، اشتیاق به یادگیری، کاهش تنش و مبارزه‌طلبی در رابطه معلم- دانش‌آموز در دانش‌آموزان می‌شود.

روان‌شناختی، توجه مثبت به فرزندان و عواطف مثبت و اعتماد به خود در موضوع والدگری بودند.

۱۲. در این مطالعه شیوه آموزشی در روی آورد قلب پرورش یافته، تأثیر مثبتی بر درک معلم از رفتارهای دانش آموزان داشته و تغییرات حاصل از مراحل شناخت تشخیصی، تجربی و فعال به ارتقا انگیزه یادگیری در این دانش آموزان منجر شده است.

۱۳. آموزش والدگری بر اساس روی آورد قلب پرورش یافته بر کاهش مشکلات رفتاری برون‌نمود و اختلالات درون‌نمود کودکان موثر بوده و نیز کاهش افسردگی و افزایش احساس اثربخش بودن، رضایت از زندگی و احساس شایستگی در والدین را به همراه داشته است.

۱۴. مفروضات روی آورد قلب پرورش یافته با اهداف روان‌شناسی مثبت مطابقت دارد و والدین و معلمان را با قوانین اصلاح رفتار آشنا می‌کند. تأکید این برنامه آموزشی بر ارائه راهکارهای ساده و قابل فهم در حمایت از دانش آموزان است تا والدین و معلمان، کشاکش‌های رفتاری کودکان را درک و باعث ایجاد احساس اطمینان به خود و احساس لیاقت در آنان شوند.

۱۵. نقطه قوت روی آورد قلب پرورش یافته، راهبردهای‌های توجه مثبت والدین به فرزندان بدون وجود عواطف منفی، راهبرد اظهار نظر بی طرفانه و حتی تمجید در مورد رفتارهای دشوار کودک است که به آنان اجازه می‌دهد خودشان در مورد رفتارشان قضاوت کنند. با این روش، احساس ارزشمندی در کودکان نهادینه شده و والدین متوجه می‌شوند که تمامی رفتارهای کودکان، قابل سرزنش و محاکمه نیست.

۱۶. هدف صریح روی آورد قلب پرورش یافته، تنها ایجاد تغییر به سوی رفتار مثبت در کودکان نیست، که پرورش احساس ارزشمندی درونی شامل: پذیرش خود، ذهن آگاهی و روابط مثبت با دیگران است. نقطه قوت روی آورد این است که والدین به نیازهای کودکان خود پاسخ مناسب می‌دهند و باعث تنظیم احساسات و حس همکاری در کودکان دارای مشکلات رفتاری و فزون‌کنشی می‌شوند.

۱۷. این روی آورد با تأکید بر والدگری ساختارمند، شیوه‌های منعطف در مواجهه با مشکلات رفتاری کودکان را آموزش می‌دهد. وجود مراحل سه گانه و راهبردهای توصیف تحسین آمیز، نظارت بر هیجان و قوانین پایدار از نقاط قوت آن است.

۱۸. روی آورد قلب پرورش یافته بر این موضوع استوار است که رفتارهای زورگویانه کودکان، راهی برای تحقق نیاز به توجه و برقراری تعامل اجتماعی است و این امر به با نظریه دلبستگی مادر-کودک شباهت دارد. واکنش‌های منفی والدین، راهی برای برآورده ساختن نیاز به توجه توسط کودک است و این روی آورد با بکارگیری استعاره "والدین به عنوان جذاب‌ترین اسباب بازی" بیان می‌کند که کودکان والدین را مانند اسباب بازی‌های پیچیده می‌دانند که از طریق دستکاری رفتار والدین و جلب توجه آنان، در انتظار عکس‌العمل و جذب والدین به سوی خود هستند.

۱۹. شیوه آموزشی منحصر به فرد در روی آورد قلب پرورش یافته و استعاره‌های جذاب، به والدین کمک می‌کند به عنوان کارگردان زندگی در شکل‌گیری رفتار و عملکرد کودکان خود نقشی فعال ایفا کنند و مهارت مدیریت اثربخش را بیاموزند. کودکان نیز توانایی تنظیم هیجانات و عدم کارآیی رفتارهای پرخاشگرانه در جهت جلب توجه والدین را می‌آموزند.

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با هدف معرفی و کاربرد روی آورد قلب پرورش یافته در والدگری کودکان با نیازهای خاص انجام شد. با استفاده از مرور نظام‌مند، نتایج حاصل از منابع نوشتاری در زمینه روی آورد قلب پرورش یافته در طول ۲۴ سال گذشته و کارآیی این مداخله در حوزه کودکان دارای مشکلات رفتاری (ناتوانی‌های یادگیری، نارسایی توجه-فزون‌کنشی، اختلال رفتار هنجاری، و نافرمانی مقابله‌ای) بررسی شده است. یافته‌ها نشان داد منابع نوشتاری منتشر شده در سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۲۲، مؤید اثربخشی روی آورد قلب پرورش یافته بر مدیریت رفتارهای سازش‌نیافته در کودکان با رفتارهای دشوار (۱۹)؛ مدیریت رفتاری کودکان دارای اختلالات عاطفی-رفتاری، نارسایی توجه-فزون‌کنشی (۱۹-۲۱-۲۴)؛ کاهش علائم فزون‌کنشی، کاهش تنیدگی والدینی، افزایش احساس شایستگی والدینی (۲۲)؛ تأثیر ذهنیت معلمان بر آموزش به کودکان دارای مشکلات رفتاری (۱۴)؛ افزایش انگیزه تحصیلی، خودکارآمدپنداری تحصیلی، بهزیستی روان‌شناختی، کاهش احساس تنیدگی در دانش آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری (۲۱)؛ افزایش

اعتماد به خود و خود تنظیمی در والدین، بهبود تعاملات بین فردی (۲۳)؛ افزایش اعتماد به خود در والدگری، کاهش احساس سرخوردگی در والدین، ارتقا عملکرد والدینی (۲۵)؛ ارتقا مهارت های اجتماعی و افزایش انگیزه یادگیری در کلاس درس (۲۹) بوده است. اخیراً در راستای سنجش نگرش والدین نسبت به رفتارهای دشوار کودکان نیز به ساخت پرسشنامه ارزیابی اثربخشی این روی آورد اقدام شده است (۳۰). همچنین این روی آورد در برنامه مداخله اولیه، برنامه های ویژه مدارس، خانواده و مشکلات رفتاری دوران نوجوانی (۱۷-۱۸-۲۸) اثربخش بوده و برای سایر گروه های کودکان با نیازهای خاص مانند کودکان دارای ناتوانی های یادگیری ویژه (۲۱) و اختلال اوتیسم (۱۳) نیز موثر بوده است. شواهد پژوهشی متعدد اثربخشی این روی آورد در محیطه خانواده درمانی و محیط های آموزشی را نیز مورد تأیید قرار داده اند (۷-۱۴-۱۷-۱۹-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۷-۲۹). به اعتقاد طرفداران این روی آورد، خانواده و مدرسه دو محیط اجتماعی و دو عامل عمده در شکل دهی رفتار و شخصیت کودکان هستند (۱۳-۱۷).

یافته های دیگر در زمینه مقایسه روی آورد قلب پرورش یافته با سایر روی آوردهای نظری نشان داد، بسیاری از عناصر این روی آورد از پیشینه نظری و تجربی معتبر برخوردارند (۱۳-۱۸) و به لحاظ نظری با نظریه های تحولی مطابقت دارد (۲۴). به همین دلیل در حوزه کودکان با نیازهای خاص نتایج برجسته ای نشان داده است. در واقع محتوای متمرکز روی آورد قلب پرورش یافته در بخش افزایش تعاملات مثبت والد-کودک و کاهش رفتارهای سازش نایافته، به برنامه آموزشی سال های باور نکردنی^۱ (۳۴) و برنامه سه وجهی والدگری مثبت^۲ ساندرز (۳۵)، شباهت دارد. روی آورد قلب پرورش یافته نیز همانند تمامی برنامه های مداخله ای با تمرکز بر اصول تقویت روابط والد-کودک به جای مدیریت مستقیم رفتار کودک، با آموزش والدین به کاهش مشکلات هیجانی-اجتماعی کودک می پردازد (۱۲-۲۵). در واقع روی آورد قلب پرورش یافته ترکیبی از روش مدیریت رفتار والدین، روش بهبود تعاملات مؤثر والد-

کودک و سایر برنامه های آموزشی و پرورشی است (۲۵). نخستین نقطه قوت آن است که در این روی آورد، استعاره ها و تشبیهاتی^۳ که به عنوان ابزارهای کاربردی در آموزش والدین به کار گرفته می شود، موجب تغییر نگرش والدین نسبت به بدرفتاری های کودکان و افزایش درک و پذیرش در والدین می شود (۲۰). بنابراین بر اساس یافته های مطالعه حاضر، روی آورد قلب پرورش یافته در برخی از موارد به برنامه های آموزشی شباهت دارد که در آن والدین برای به حداقل رساندن توجه به رفتارهای نامطلوب، افزایش توجه مثبت و تمجید از رفتارهای مطلوب آموزش می بینند، اما نوع اجرای گام های آموزشی و نحوه بکارگیری ابزارهایی مانند داستان و فیلم و کتاب های آموزشی متفاوت است (۲۴).

یافته های دیگر در مقایسه نظریات پیشین نشان می دهد عناصر مبتنی بر رضایت از نیازهای اساسی روان شناختی در نظریه خودتعیین گری^۴ که به افزایش انگیزه اشاره دارد، با اصل ارتقا انگیزه والدگری و ایجاد ثروت درونی^۵ در کودکان که از اصول روی آورد قلب پرورش یافته است (۱۹) با نظریه خودتعیین گری^۶ و نظریه خودتنظیمی^۷ (۲۱)؛ نظریه دلبستگی^۸ نظریه های نورون های آینه ای^۹، عصب روان شناختی^{۱۰} و اصل اجتماعی^{۱۱} (۲۷) مطابقت دارد. همچنین نتایج پژوهش ها حاکی از تطابق روی آورد قلب پرورش یافته با نظریه خود کارآمدپنداری بندورا (۳۲) است. زیرا که بندورا انگیزه برای تغییر رفتار در فرد را حاصل موفقیت یا شکست فرد می داند و بدین نحو افراد با افزایش احساس خود کارآمدپنداری می توانند به جبران انگیزه از دست رفته اقدام کنند. بنابراین روی آورد قلب پرورش یافته با هدف جبران کاستی های شیوه های والدگری مرسوم که موفق به درمان کودکان دشوار نبوده اند طراحی و توسعه یافته است و راهکارهای مؤثری در مورد نحوه تعامل والدین و معلمان با این کودکان را ارائه می دهد (۱۷-۱۹). یکی دیگر از وجوه تمایز و جنبه های کلیدی این روی آورد، استفاده از دیالوگ های حرفه ای، با لحن ساده و سبک روایتی جذاب برای انتقال نکات کلیدی به والدین است، به همین دلیل می تواند ابزاری مؤثر برای والدین دارای کودکان با نیازهای خاص باشد

1. Incredible years
2. Triple-p positive parenting program
3. Metaphors & analogies
4. Self-determination
5. Inner wealth
6. Self-determination

7. Self-regulation
8. Attachment theory
9. Mirror neurons theory
10. Neuropsychology theory
11. Social baseline theory

رفتار پایدار در کودکان و والدین، موجب بهبود تعاملات والد-کودک، کاهش تنش در خانواده و محبوبیت این روی آورد نزد والدین بوده است. از آنجایی که مطالعات مبتنی بر مرور نظام مند، زمینه را برای مطالعات گسترده تر در آینده فراهم می کند، پیشنهاد می شود در پژوهش های آینده، اثربخشی مداخله مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته در جهت حل مشکلات کودکان با نیازهای خاص ایرانی و والدین آنان مورد بررسی قرار گیرد و همچنین شیوه های آموزشی - پرورشی مبتنی بر این مداخله، جهت آموزش والدین در مدارس و مراکز روان شناختی استفاده شود. از آنجایی که انجام هر پژوهشی با محدودیت هایی همراه است، مطالعه حاضر نیز از این مسئله مستثنی نبود. برای مثال از جمله محدودیت های این مطالعه، عدم دسترسی به متن کامل برخی از منابع و عدم وجود منابع فارسی بود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مطالعه بخشی از رساله دکتری نویسنده نخست است که در رشته روان شناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص و با کد اخلاق به شماره IR.UI.REC.1400.090 و در تاریخ ۱۴۰۰/۹/۳، در دانشگاه اصفهان تصویب شده است. همچنین ملاحظات اخلاقی مطابق با کدهای اخلاق انجمن روان شناسی آمریکا و سازمان روان شناسی ایران در این مطالعه رعایت شده است.

نقش هریک از نویسندگان: ایده پردازی و نگارش این مقاله توسط نویسنده نخست با راهنمایی نویسنده دوم و مشاورت نویسندگان سوم و چهارم انجام شده است.

حامی مالی: این مطالعه بدون حمایت مالی از مؤسسه یا سازمان دولتی و خصوصی انجام شده است.

تضاد منافع: نویسندگان اعلام می دارند که در این مطالعه هیچ گونه تضاد منافع در گزارش نتایج وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از تمامی پژوهشگرانی که مقالاتشان در این مطالعه مورد استفاده قرار گرفته است، تشکر و قدردانی می شود.

(۱۳)؛ زیرا که توسعه برنامه های مداخله ای مبتنی بر مشارکت والدین برای این گروه از کودکان ضروری است (۳۴ و ۳۵).

با توجه به بررسی نتایج پژوهش های ذکر شده، مداخله آموزشی مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته موجب امید والدین و یافتن راه حل های بالقوه برای نگرانی هایشان شده است و با ایجاد تغییرات مثبت، تمرینات مداوم، بهبود تعاملات والد-کودک، احساس توانمندی و خود کارآمدپنداری را در والدین کودکان با نیازهای خاص تقویت می کند (۲۵). در این راستا پژوهش های دیگر (۱۸) نیز نشان می دهند با استفاده از روش مداخله مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته و فنون آن، احساس اعتماد به خود و خود کارآمدپنداری در والدین افزایش داشته و احساس سرخوردگی در والدین کاهش داشته است. دور از انتظار نیست آنچه به عنوان خود کارآمدپنداری در والدین مطرح می شود، در واقع مدیریت رفتارهای دشوار کودکان و بهبود تعاملات والد-کودک است و این موضوع به عنوان یکی از پایه های اصلی در روی آورد قلب پرورش یافته در تمامی مطالعات مطرح شده است.

به طور کلی نتایج مطالعه حاضر نشان می دهد والدینی که به دلیل تنش های فراوان در ارتباط با فرزندان خود دچار مشکل در اعتماد به خود هستند یا از تجربه والدگری خود احساس ناامیدی دارند برای درمان اختلال نارسایی توجه - فزون کنشی، اختلال رفتار هنجاری، و نافرمانی مقابله ای کودکان، درمان های دارویی را به عنوان گزینه سریع انتخاب می کنند که به دلیل تنوع مشکلات این کودکان، پاسخگوی نیاز والدین نیست. به همین دلیل والدینی که در مداخله مبتنی بر روی آورد قلب پرورش یافته مشارکت داشته اند، در مؤلفه های بهزیستی روان شناختی خود و کاهش علائم رفتاری کودکان، تغییرات مثبتی را گزارش کرده اند. تکنیک های مداخله ای روی آورد قلب پرورش یافته با تغییر

References

- Doja A, Pringsheim T, Andrade BF, Cowley L, Healy SA, Baron T, et al. Implementation and evaluation of a curriculum on the assessment and treatment of disruptive behaviour disorders. *Paediatrics and child health*. 2021; 26(8): 61- 458. <https://doi.org/10.1093/pch/pxab008> [Link]
- Perugi G, Pallucchini A, Rizzato S, Pinzone V, De Rossi P. Current and emerging pharmacotherapy for the treatment of adult ADHD. *Expert Opin Pharmacother*. 2019; 20(12): 70-1457. <https://doi.org/10.1080/14656566.2019.1618270> [Link]
- Ustun B, Adler LA, Rudin C, Faraone SV, Spencer TJ, Berglund P, et al. The World Health Organization adult attention-deficit/ hyperactivity disorder self-report screening scale for DSM-5. *JAMA Psychiatry*. 2017; 74(5): 520- 526. <https://doi.org/10.1001/jamapsychiatry.2017.0298> [Link]
- Cadenas M, Hartman C, Faraone S, Antshel K, Borges Á, Hoogeveen L, et al. Cognitive correlates of attention-deficit hyperactivity disorder in children and adolescents with high intellectual ability. *J Neurodev Disord*. 2020; 12(1): 1-9. <https://doi.org/10.1186/s11689-020-9307-8> [Link]
- Walerius DM, Reyes RA, Rosen PJ, Factor PI. Functional impairment variability in children with ADHD due to emotional impulsivity. *J Atten Disord*. 2018; 22(8): 37-724. <https://doi.org/10.1177/1087054714561859> [Link]
- Castagna PJ, Calamia M, Davis TE. Childhood ADHD and negative self-statements: Important differences associated with subtype and anxiety symptoms. *Behavior Therapy*. 2017; 48(6): 793-807. <https://doi.org/10.1016/j.beth.2017.05.002> [Link]
- Johnston C, Jassy JS. Attention-deficit/ hyperactivity disorder and oppositional/conduct problems: Links to parent-child interactions. *J Can Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2007; 16(2): 1-74. <https://doi.org/10.1177/0885265507302155>; PMID: PMC2242643 [Link]
- Maghrebi Sinaki H, Hassanzadeh S, Arjmandnia A, Khademi M. The effect of teaching Communication Skills to mothers of children with ADHD on enhancement of parent-child interaction. *Journal of Developmental Psychology*. 2016; 13(49): 57-69. [Persian]. [Link]
- Pringsheim T, Lam D, Ching H, Patten S. Metabolic and neurological complications of second-generation antipsychotic use in children. *Drug Safety*. 2011; 34(8): 68-651. <https://doi.org/10.2165/11592020> [Link]
- Catala-Lopez F, Hutton B, Nunez-Beltran A, Page MJ, Ridao M, Macias S D, et al. The pharmacological and non-pharmacological treatment of attention deficit hyperactivity disorder in children and adolescents: a systematic review with network meta-analyses of randomised trials. *PLoS One*. 2017; 12(7): 1-31. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0180355> [Link]
- Scotto Rosato N, Correll CU, Pappadopulos E, Chait A, Crystal S, Jensen PS. Treatment of maladaptive aggression in youth steering committee. *Treatment of maladaptive aggression in youth: CERT guidelines II. Treatments and ongoing management*. *Pediatrics*. 2012; 129(6): 1577-1586. <https://doi.org/10.1542/peds.2010-1361> [Link]
- Hare MM, Graziano PA. The cost-effectiveness of parent-child interaction therapy: Examining standard, intensive, and group adaptations. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*. 2021; 48(3): 499-513. <https://doi.org/10.1007/s10488-020-01083-6> [Link]
- Brennan AL, Hektner JM. Parent training in the Nurtured Heart Approach: Effects on parents' well-being, practices, and perception of child strengths. *Biennial Meeting of the Society for Research in Child Development, North Dakota State University*. 2012; pp: 1-11. [Link]
- Huson TF. Educator mindsets and the impacts to teacher-student relationship: An exploratory case study. [Doctoral dissertation]: Faculty of the graduate school of education, Seattle Pacific University; 2019, pp: 1-9. [Link]
- Ward SL. Glasser's parent training model: Effects on child and parent functioning. [Doctoral dissertation]. [United States]: Faculty of department of educational psychology, University of Arizona. 1997, pp: 10-36. [Link]
- Glasser H, Easley J. Transforming the difficult child: The nurtured heart approach. *Center of the Difficult Child*; 1998, pp: 1-272. [Link]
- Glasser H, Bowdidge J, Bravo L. Transforming the difficult child workbook: An interactive guide to the Nurtured Heart Approach. *Nashville: Vaughan Printing*. 2008, pp: 1-214. [Link]
- Ahmann E. Encouraging positive behavior in challenging children: The nurtured heart approach™. *Pediatric nursing*. 2014; 40(1): 38-42. [Link]
- Kausik NH, Hussain D. Integrating nurtured heart approach with self-determination theory: A proposed intervention model for managing disruptive behaviors of children. *Child Care in Practice*. 2020; 26(1): 50-61. <https://doi.org/10.1080/13575279.2018.1516627> [Link]
- Rolider A, Axelrod S, Houten RV. Don't speak behaviorism to me: How to clearly and effectively communicate behavioral interventions to the general public. *Child and Family Behaviour Therapy*. 1998; 20(2): 39-56. https://doi.org/10.1300/J019v20n02_03 [Link]
- Kausik NH, Hussain D. Self-determination, nurtured heart approach, and motivation: Development and testing of an intervention strategy for students with learning disabilities. *Current Psychology*. 2020; 39(4): 1454-65. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9848-0> [Link]
- Nuño L, Wertheim BC, Glasser MA, Wahl A, Roe J. The online nurtured heart approach to parenting: A randomized study to improve ADHD behaviors in children ages 6-8. *Ethical Hum Psychol Psychiatry*. 2020; 22(1): 31-48. <https://doi.org/10.1891/EHPP-D-20-00013> [Link]
- Roth S. A quasi-experimental investigation of the impact of the nurtured heart approach on parenting confidence, use of appropriate verbal discipline and perceptions of child interpersonal strengths in a Caucasian population sample.

- [Doctoral dissertation]. Faculty of The University of Akron, University of Akron; 2018, pp: 1-11. [\[Link\]](#)
24. Hektner JM, Brennan AL, Brotherson SE. A review of the nurtured heart approach to parenting: Evaluation of its theoretical and empirical foundations. *Family process*. 2013; 52(3): 425-39. <https://doi.org/10.1111/famp.12030> [\[Link\]](#)
 25. Brennan AL, Hektner JM, Brotherson SE, Hansen TM. A nonrandomized evaluation of a brief nurtured heart approach parent training program. *Child Youth Care Forum*. 2016; 45(5): 709-727. <https://doi.org/10.1007/s10566-016-9351-4> [\[Link\]](#)
 26. Nuno, VI, Wertheim BC, Murphy BS, Wahl RA, Roe DJ. Testing the efficacy of the nurtured heart approach to reduce ADHD symptoms in children by training parents: Protocol for a randomized controlled trial. *Contemp Clin Trials Commun*. 2019; 13(1): 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.conctc.2018.100312> [\[Link\]](#)
 27. Eanes I. Relationship as an energetic exchange: A key theory for the nurtured heart approach. [Masters of Social Work]: Faculty of the School of Social Work, Catherine University; 2019, pp: 2-7. [\[Link\]](#)
 28. Glasser H, Block ML. Notching up: The nurtured heart approach: The new inner wealth initiative for educators. *Nurtured Heart*; 2011, pp: 1-168. [\[Link\]](#)
 29. Nielsen SE. You're fun, you're funny, and you dress good! a classroom social skills intervention with a nurtured heart touch and its effect on prosocial behavior and motivation to learn [Doctoral dissertation]. Minnesota University, Moorhead; 2012, pp: 1-4. [\[Link\]](#)
 30. McGrellis K, Swarbrick M, Cummings C, Wilson B, Gill K. Development of a nurtured heart approach questionnaire. *J Psychosoc Nurs Ment Health Serv*. 2022; 60(2): 15-9. <https://doi.org/10.3928/02793695-20210818-03> [\[Link\]](#)
 31. Dineen P, Fitzgerald M. Executive functions in routine childhood ADHD assessment. *Journal of European Psychiatry*. 2010; 25(1): 402-18. [https://doi.org/10.1016/S0924-9338\(10\)70398-9](https://doi.org/10.1016/S0924-9338(10)70398-9) [\[Link\]](#)
 32. Bandura A. Personal and collective efficacy in human adaptation and change. In J. G. Adair, D. Bélanger, & K. L. Dion (Eds), *Advances in psychological science*. Social, personal, and cultural aspects. Psychology Press Erlbaum (UK) Taylor & Francis. 1998, pp: 51-71. [\[Link\]](#)
 33. Jones TL, Prinz RJ. Potential roles of parental self-efficacy in parent and child adjustment: A review. *Clinical psychology review*. 2005; 25(3): 341-63. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2004.12.004> [\[Link\]](#)
 34. Webster-Stratton C, Gaspar MF, Seabra-Santos MJ. Incredible years parent, teachers and children's series: transportability to Portugal of early intervention programs for preventing conduct problems and promoting social and emotional competence. *Psychosocial Intervention*. 2012; 21(2): 157-69. <https://doi.org/10.5093/in2012a15> [\[Link\]](#)
 35. Sanders MR. Triple P-Positive Parenting Program: Towards an empirically validated multilevel parenting and family support strategy for the prevention of behavior and emotional problems in children. *Clin Child Fam Psychol Rev*. 1999; 2(2): 71-90. <https://doi.org/10.1023/A:1021843613840> [\[Link\]](#)
 36. Evans SW, Owens JS, Bunford N. Evidence-based psychosocial treatments for children and adolescents with attention-deficit/hyperactivity disorder. *J Clin Child Adolesc Psychol*. 2014; 43(4): 527-51. <https://doi.org/10.1080/15374416.2013.850700> [\[Link\]](#)
 37. Moher D, Liberati A, Tetzlaff J, Altman DG, Prisma Group. Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement. *Int J Surg*. 2010; 8(5): 336-41. <https://doi.org/10.1016/j.ijss.2010.02.007> [\[Link\]](#)
 38. Porzak R, Baas SA, Cashman J, Rosser M, Sebian JK. Schools and local environment animation for prevention interventions. *Prevention in school*; 2019, pp: 209-210. [\[Link\]](#)
 39. Binder, J. Pediatric Interviewing: a practical, relationship-based approach. Springer Science & Business Media; 2010, pp: 6-7. <https://doi.org/10.1007/978-1-60761-256-8> [\[Link\]](#)
 40. Glasser H, Block ML. You are Oprah – Igniting the fires of greatness. Tucson, AZ: Nurtured Heart Publications; 2009, pp: 1-240. [\[Link\]](#)
 41. Glasser H, Block ML. All children flourishing: Igniting the greatness of our children. *Nurtured Heart Pub*; 2007, pp: 1-200. [\[Link\]](#)